

PRIEDAS

PRIE IŠVADOS DĖL PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS 2007 METŲ BIUDŽETO ĮVYKDYMO APYSKAITOS

I V A D A S

Vykdydama Vietos savivaldos įstatymo¹ Savivaldybės kontrolieriaus tarnybai keliamus uždavinius - prižiūrėti, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas Savivaldybės turtas, kaip vykdomas Savivaldybės biudžetas, Savivaldybės kontrolieriaus tarnyba atliko Pasvalio rajono savivaldybės 2007 metų biudžeto vykdymo auditą, finansinius ir veiklos auditus pas asignavimų valdytojus ir jų pagrindu parengė Išvadą dėl 2007 metų Savivaldybės biudžeto įvykdymo apyskaitos (toliau – Išvada) bei Išvados dėl 2007 metų Savivaldybės biudžeto įvykdymo apyskaitos priedą (toliau – Išvados priedas). Atliktais auditais, Išvada ir Išvados priedu siekiame:

- suteikti Savivaldybės tarybai informaciją, reikalingą Savivaldybės biudžeto ataskaitų tvirtinimui, bei nepriklausomą nuomonę, kaip vykdomas Savivaldybės biudžetas, ar teisingai apskaitomas, valdomas ir naudojamas Savivaldybės ir Savivaldybei patikėjimo teise perduotas valstybės turtas (kiek tai susiję su Savivaldybės biudžeto vykdymu);
- atskleisti Savivaldybės biudžeto finansų valdymo ir kontrolės problemas, skatinti į rezultatus ir visuomenės poreikius orientuotą viešąjį valdymą;
- padėti stiprinti viešojo administravimo subjektų atskaitingumą piliečiams, skatinti pateikiamos informacijos apie valstybės biudžeto asignavimų naudojimą viešumą ir skaidrumą;
- skatinti apskaitos srities gerosios praktikos įdiegimą viešojo administravimo subjektuose, padėti tobulinti Savivaldybės biudžeto apskaitos ir atskaitingumo sistemą;
- padėti audituotoms įstaigoms ir kitiems subjektams gerinti veiklos rezultatus, didinant veiklos efektyvumą, rezultatyvumą bei ekonomiškumą, įgyvendinant visa apimančią ir efektyvią vidaus kontrolę.

Vienas iš svarbiausių ekonomiškai ir efektyviai savivaldybės finansinių išteklių naudojimo garantų yra tinkamas savivaldybės biudžeto sudarymo, tikslinimo, vykdymo ir valdymo reglamentavimas, įstatymų ir poįstatyminių teisės aktų laikymasis.

Pradėdami nuo teiginio, kad, Savivaldybės kontrolieriaus nuomone, Apyskaita visais reikšmingais atvejais parengta pagal Biudžeto sandaros ir Lietuvos Respublikos 2007 metų valstybės biudžeto bei savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymus, atkreipiame dėmesį į sritis, kurioms reikalingos papildomos pastangos.

A P I B E N D R I N T I P A S T E B Ė J I M A I

1. Ataskaita visais reikšmingais atžvilgiais parengta ir pateikta Savivaldybės tarybai pagal Biudžeto sandaros įstatymo, kitų teisės aktų reikalavimus, nustatytus Ataskaitos sudarymui. Ataskaitoje nenustatyta reikšmingų iškraipymų, lyginant su Savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojų pateiktomis biudžeto programų sąmatų įvykdymo apyskaitomis ir kitais Finansų skyriaus tvarkomais duomenimis, iš kurių ji buvo sudaryta.

¹ Valstybės žinios, 1994, Nr. 55–1049; 2000, Nr. 91-2832; 2005, Nr. 121-4329

2. Ataskaita suteiktą išsamesnės informacijos apie Savivaldybės biudžeto vykdymą ir perspektyvą, jeigu joje būtų atskleista informacija apie:

- Savivaldybės biudžeto rodiklių pasikeitimus per finansinius metus;
- Negautas Savivaldybės biudžeto pajamas dėl mokesčių lengvatų taikymo;
- Savivaldybės skolinius įsipareigojimus ir skolintų lėšų panaudojimą.

3. Pasvalio rajono savivaldybės 2007 metų biudžetas (su patikslinimais):

- 65789,7 tūkst. Lt pajamų (įskaitant 2006 m. lėšų likučius);
- 65769,9 tūkst. Lt išlaidų, iš jų: paprastosios išlaidoms – 55729,9 tūkst. Lt, iš jų darbo užmokesčiui – 35679,6 tūkst. Lt; turtui įsigyti – 10040,0 tūkst. Lt; 19,8 tūkst. Lt moksleivio krepšelio lėšų numatyta pervesti kitoms savivaldybėms dėl moksleivių migracijos.

Planinė pajamų užduotis įvykdyta 99,1 proc. (pajamų gauta 549,2 tūkst. Lt. mažiau, negu prognozuota). Savivaldybės biudžeto pajamų plano neįvykdymą lėmė tai, kad iš Finansų ministerijos buvo negauta 2729 tūkst. Lt gyventojų pajamų mokesčio savivaldybių pajamoms ir išlaidų struktūros skirtumams išlyginti. Be to, negauta 176,8 tūkst. Lt turto mokesčių ir 115,3 tūkst. Lt Valstybės biudžeto dotacijos. Kitų pajamų ir įplaukų į Savivaldybės biudžetą straipsniai viršyti. 2007 metais pajamų gauta 5831,2 tūkst. Lt (9,8 proc.) daugiau negu 2006 metais. Savivaldybės biudžeto pajamų užduotis 2007 metais buvo tikslinama ir padidėjo 595,6 tūkst. Lt.

4. Teigiamai vertindami programinio biudžeto sistemos pažangą, atkreipiame dėmesį į tai, kad kasmet turėtų būti aiškiai nustatyti veiklos prioritetai ir laukiami veiklos rezultatai formuojant Savivaldybės biudžetą. Strateginio planavimo ir biudžeto sudarymo srityse atliktas didelis darbas - nemažai dėmesio ir išteklių skiria strateginiam planavimui, rengiant biudžeto programas ir formuojant biudžetą programiniu principu. Programinio biudžeto formavimo tikslas - kad subjektai, kurie vienu ar kitu būdu naudoja Savivaldybės biudžeto lėšas, aiškiau išdėstytų savo tikslus ir strategijas, siektų jų įgyvendinimo, pagerėtų jų atskaitingumas visuomenei. Programinis biudžetas, remiantis vertinimo kriterijais, leidžia stebėti šių subjektų veiklą. Programinio biudžeto rengimas ir įgyvendinimas derinamas su strateginiu planavimu, todėl svarbiausią strateginio planavimo naudą suprantame kaip didesnę orientavimąsi ne į institucijai skiriamus Savivaldybės biudžeto asignavimus, bet į šios institucijos/įstaigos veiklos rezultatus, jų poveikį visuomenei. Strateginis planavimas – formalizuota sistema, užtikrinanti strateginio valdymo proceso, kurio metu nustatomos veiklos kryptys ir būdai, kaip efektyviausiai panaudoti turimus ir planuojamus gauti finansinius, materialinius ir žmogiškuosius išteklius misijai vykdyti, numatytiems tikslams pasiekti, realizavimą; taip pat veiklos stebėseną ir atsiskaitymą už rezultatus. Kuriant integruotą planavimo ir biudžeto formavimo sistemą turi būti siekiama nustatyti aiškius veiklos prioritetus ir jais vadovautis.

Atkreipsime dėmesį į Savivaldybės strateginio planavimo ir biudžeto formavimo sistemos sritis, kurias reikia tobulinti:

4.1. Strateginio planavimo metodikos 9 punktu nustatyta, kad kasmetinis biudžeto planavimo procesas prasideda prioritetų nustatymu. Prioritetai turėtų nurodyti, kuria kryptimi ir kaip reikia planuoti įstaigų veiklą. Savivaldybės taryboje prioritetai 2007 metams nenustatyti, neparengti vidutinės (3 -5 metų) trukmės strateginio planavimo dokumentai.

4.2. Strateginio planavimo metodika reglamentuoja, jog programos rengiamos strateginiams tikslams įgyvendinti. Programa - strateginio veiklos plano dalis, kurioje turi būti nustatyti programos tikslai, uždaviniai, priemonės (projektai), vertinimo kriterijai ir numatomi asignavimai. Programos tikslai turi būti aiškūs, turi būti nustatytas rezultatas, kurį norima pasiekti per tam tikrą laikotarpį.

Savivaldybės tarybos 2007 m. sausio 30 d. sprendimu Nr. T1 – 1 patvirtintos devynios Pasvalio rajono savivaldybės 2007 metais numatomos vykdyti programos ir jų aprašymai, kurių pagrindu buvo suformuotas 2007 metų Savivaldybės biudžetas. Susipažinę su patvirtintomis programomis manome, kad programų tikslai ne visais atvejais formuluojami tinkamai; dalis programų tikslų nukreipti į teisės aktais institucijoms ir įstaigoms pavestas vykdyti funkcijas, o ne į rezultatus (02, 03, 06 programos); formuluojami pernelyg platūs ir neapibrėžti programos tikslai, dėl to būtų sudėtinga vertinti bendrą programos rezultatą, stebėti jos poveikį. Keturios patvirtintos programos vykdomos kelių asignavimų valdytojų, todėl yra rizika, kad gali iškilti šių programų koordinavimo,

įgyvendinimo ir finansavimo problemų. Savivaldybės tarybos patvirtintose programose nenumatytos priemonės kiekvienam iškeltam uždaviniui įgyvendinti; nesuformuluoti programų ir jų uždavinių įvykdymo vertinimo kriterijai; nepatvirtintos bendros kiekvienai programai skirtų asignavimų sąmatos. Strateginio planavimo metodika programos priemonę apibrėžia kaip užsibrėžto uždavinio įgyvendinimo būdą ir veiksmus, kuriems naudojami žmogiškieji, finansiniai ir materialiniai ištekliai. Programos vertinimo kriterijai turi būti grindžiami programų tikslais ir uždaviniais, turi būti realūs, teisingi, aiškūs, nesudėtingi, leidžiantys daryti palyginimus, vertinti sąnaudas, darbo krūvį, rezultatus ir naudą, būti palyginami laiko atžvilgiu.

Dėl paminėtų trūkumų mes negalime pritaikyti audito procedūrų ir įvertinti programų įgyvendinimo rezultatų bei pasisakyti dėl Savivaldybės biudžeto lėšų joms skyrimo ir panaudojimo ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo.

5. Biudžeto sandaros įstatymo² 37 straipsnio 3 dalimi nustatyta, kad savivaldybių biudžetų vykdymo, savivaldybių biudžetų asignavimų valdytojų programų sąmatų, savivaldybių biudžetų lėšų apskaitos ir finansinės atskaitomybės auditą atlieka savivaldybių kontrolierių tarnybos. To paties straipsnio 4 dalimi nustatyta pareiga Vidaus audito tarnybai atlikti biudžeto asignavimų valdytojų ir jiems pavaldžių biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų programų vertinimą. Vertinimas apibrėžiamas kaip sisteminis, tikslinis projekto ar programos sudarymo, vykdymo bei rezultatų pasiekimo įvertinimas ir yra svarbus biudžeto proceso elementas, kurio rezultatai naudojami institucijų sprendimų priėmimo procesui tobulinti, veiklos skaidrumui, atskaitingumui, išlaidų efektyvumui didinti. Tai vienas iš svarbiausių valdymo gerinimo elementų.

Centralizuota vidaus audito tarnyba, kurios vienas iš uždavinių – vertinti programų vykdymą ekonomiškumo, rezultatyvumo ir efektyvumo požiūriais, pateikė mums penkias 2007 metais atlikto audito ataskaitas, tarp kurių nebuvo nė vienos audito ataskaitos apie biudžetinių programų vertinimą. Sprendžiant iš pateiktų ataskaitų, Centralizuota vidaus audito tarnyba 2007 metais biudžeto asignavimų valdytojų biudžetinių programų vykdymo nevertino.

6. 2007 metų Savivaldybės biudžeto projektas daugiau pagrįstas ne biudžeto programų tikslais, bet asignavimų valdytojų poreikiais. 2007 metais Savivaldybės biudžetas Savivaldybės taryboje buvo tikslintas septynis kartus. Biudžeto sandaros įstatymas suteikia galimybę ne tik Savivaldybės tarybai, bet ir asignavimų valdytojams keisti programoms patvirtintų biudžeto asignavimų paskirtį pagal ekonominę klasifikaciją, neviršijant patvirtintų bendrųjų asignavimų išlaidoms, iš jų – darbo užmokesčiui, sumų. Tačiau perskirstytos lėšos dažniausiai netenka planuotos paskirties. Mūsų nuomone, dažnas ir daugiausia biudžetinių metų pabaigoje vykdomas biudžeto programoms skirtų lėšų perskirstymas rodo ne visais atvejais optimalų lėšų poreikio planavimą. Lėšų perskirstymas savaime nėra neigiamas procesas, tačiau turėtų būti aiškiai reglamentuoti asignavimų perskirstymo dydis bei tikslinės paskirties keitimo galimybės ir ribos, o taip pat netekusių paskirties asignavimų panaudojimo būdai.

7. Biudžeto sandaros įstatymo 11 straipsniu įtvirtintas informacijos apie biudžetą viešumo principas. Vietos savivaldos įstatymo 37 straipsnio 4 dalyje nustatyta pareiga savivaldybėms sudaryti sąlygas gyventojams savivaldybės tarybos veiklos reglamento nustatyta tvarka svarstyti biudžeto projektą. Informacija apie biudžeto sudarymą, priėmimą, vykdymą, vertinimą, kontrolę turi būti aiški ir vieša, išskyrus informaciją, kuri įstatymų nustatyta tvarka yra valstybės paslaptis. Informaciją apie patvirtintus savivaldybių biudžetus, jų vykdymą savivaldybės administracijos direktorius privalo skelbti vietinėse informavimo priemonėse. Siekiant įgyvendinti šias nuostatas, turi būti užtikrintas atviras, aiškus biudžeto procesas. Siekiant užtikrinti skaidrų ir į visuomenę bei jos problemas nukreiptą biudžeto sudarymą, didinti pasitikėjimą Savivaldybės tarybos ir kitų institucijų veikla, turi būti sudarytos sąlygos viešam biudžeto valdymo procesui įgyvendinti. Ypatingas dėmesys turi būti skiriamas biudžeto planavimo ir tvirtinimo etapams. Visuomenės (rajono gyventojų, nevyriausybinių organizacijų ir kt.) įtraukimas į Savivaldybės finansinių išteklių valdymo procesą yra viena iš svarbiausių efektyvaus valdymo sąlygų. Su biudžeto procesu susijusi informacija turi būti pateikiama visuomenei patogia ir visiems prieinama forma.

² Valstybės žinios, 1990, Nr. 24-596

Rengiant ir tvirtinant 2007 metų Savivaldybės biudžetą galiojusio, Savivaldybės tarybos 2003 m. gegužės 7 d. sprendimu Nr. 25 patvirtinto, Pasvalio rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamento 88 punktu, Savivaldybės administracijos direktorius buvo įpareigotas sudaryti sąlygas gyventojams svarstyti biudžeto projektą. Mero aprobuotas biudžeto projektas turi būti skelbiamas spaudoje, Savivaldybės skelbimų lentoje, nurodant vietą ir laiką pastaboms bei pasiūlymams pateikti. Savivaldybės tarybos 2007 m. birželio 6 d. sprendimu Nr. T1-57, pakeitus Pasvalio rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamentą, Savivaldybės biudžeto projekto pateikimo visuomenės susipažinimui ir svarstymui tvarka nebenustatyta.

Svarstant 2007 metų biudžeto projektą nebuvo užtikrintas atviras, aiškus biudžeto procesas: biudžeto projektas nebuvo paskelbtas vietinėje spaudoje, Savivaldybės skelbimų lentoje. Biudžeto projektas buvo skelbiamas Savivaldybės internetinėje svetainėje³, tačiau tai neužtikrina galimybės kiekvienam rajono gyventojui susipažinti su biudžeto projektu patogia ir prieinama forma dėl ribotos galimybės naudotis internetu.

8. Teigiamai vertindami asignavimų valdytojų veiklos atskaitingumą, atkreipiame dėmesį į tai, kad, mūsų nuomone, siekiant užtikrinti kiekvienos įstaigos veiklos viešumą, tiesiogiai Savivaldybės tarybai turėtų atsiskaityti visi asignavimų valdytojai, jų teikiamose veiklos ataskaitose biudžeto programų vykdymo rezultatai turėtų būti aiškiai susieti su panaudotais asignavimais. 2007 metų asignavimų valdytojų veiklos ataskaitos daugiau orientuotos ne į pasiektų programų rezultatų pristatymą, o į veiklos proceso aprašymą.

9. Pagal Žemės įstatymą⁴, pagrindiniai valstybinės žemės patikėjimo subjektai (patikėtiniai) yra apskričių viršininkai. Nuomos mokesčių už valstybinę žemę nuo 2003 m. sausio 1 d. administruoja savivaldybės. Nuomos mokesčio už valstybinę žemę administravimo tvarka valstybinių lygmeniu neregamentuota. Savivaldybėje nėra Savivaldybės teritorijoje esančio valstybinės žemės fondo apskaitos duomenų. Sandoriai dėl valstybinės žemės valdymo ir naudojimo sudaromi Panevėžio apskrities viršininko administracijoje. Panevėžio apskrities viršininko administracijos Žemėtvarkos tarnybos Pasvalio skyriaus Savivaldybei pateikiami duomenys apie išnuomotą valstybinę žemę yra neišsamūs, negrindžiami dokumentais, dėl to gana sudėtinga teisingai ir tinkamus asmenis apmokestinti žemės nuomos mokesčiu.

Savivaldybės tarybos 2007 m. birželio 6 d. sprendimu Nr. T1 – 59, nustatant žemės ir žemės nuomos mokesčio už valstybinę žemę ir valstybinio vidaus vandens fondų vandens telkinius tarifus, lengvatas ir mokėjimo terminus 2007 metams, Žemės ūkio skyrius įpareigotas 2008 m. gegužės 1 d. apskaičiuoti žemės nuomos mokesčio nepriemoką ir iki 2008 m. gegužės 31 d. išsiųsti priminimus. Savivaldybės taryba nėra patvirtinusi žemės nuomos mokesčio administravimo tvarkos.

Žemės ūkio skyrius audito metu pateikė duomenis, kad už 2007 metus priskaičiuota 319,1 tūkst. Lt nuomos mokesčio už valstybinę žemę: fiziniams asmenims – 146,6 tūkst. Lt; juridiniams asmenims – 172,4 tūkst. Lt. Iki 2007 m. gruodžio 31 d. sumokėta 461,9 tūkst. Lt, (įskaitant 2003 - 2006 metų mokesčio nepriemoką). Žemės ūkio skyriaus pateiktais duomenimis, 2008 m. sausio 1 d. žemės nuomos mokesčio bendroji nepriemoka sudarė **114,5 tūkst. Lt** (2004 m. sausio 1 d. - 101,6 tūkst. Lt, 2005 m. sausio 1 d. - 141,2 tūkst. Lt, 2006 m. sausio 1 d. - 140,0 tūkst. Lt, 2007 m. sausio 1 d. - 118,7 tūkst. Lt). Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Žemės ūkio skyriaus pateiktoje bendrosios nepriemokos 2008 m. sausio 1 d. ataskaitoje nurodyta 25,9 tūkst. Lt permoka. Tiek nepriemokų, tiek permokų duomenys nėra tikslūs, kadangi mokesčio mokėtojai jiems priklausančius sumokėti žemės nuomos mokesčius ir delspinigius dažnai sumoka į vieną sąskaitą banke, t.y. nenurodo atskirai nuomos mokesčio ir delspinigių, dėl to susidaro netikslumai šio mokesčio apskaitoje.

Savivaldybės administracijoje nuomos mokesčio už valstybinę žemę prievolių vykdymo kontrolė silpna, nenumatytos arba numatytos nepakankamos ir neveiksmingos vidaus kontrolės procedūros, nepajėgiančios užtikrinti nuomos mokesčio už valstybinę žemę surinkimo. Savivaldybės kontrolieriaus tarnyba, audituodama Savivaldybės biudžeto vykdymą ir teikdama išvadas Savivaldybės tarybai, jau ketvirti metai atkreipia dėmesį į šią problemą.

³ Tinklapio adresas: www.pasvalys.lt

⁴ Valstybės žinios, 2004, Nr. 28-868

10. Panevėžio apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos Pasvalio skyrius Savivaldybės administracijos Finansų skyriui pateikė Mokesčių ir kitų įmokų į biudžetus apyskaitą 2008 m. sausio 1 d., kurioje pateikti duomenys apie Savivaldybei per 2007 metus pervestus mokesčius. Nukrypimų tarp Mokesčių inspekcijos ir Finansų skyriaus pateiktų duomenų apie mokesčius nenustatyta.

Iš kitų šalies mokesčių inspekcijų į Finansų skyriaus biudžeto sąskaitą pervesta 5595,9 tūkst. Lt gyventojų pajamų, įmonių ir organizacijų nekilnojamojo turto ir žemės mokesčių. Apskričių valstybinės mokesčių inspekcijos, išskyrus Vilniaus apskrities valstybinę mokesčių inspekciją, Savivaldybės administracijos Finansų skyriui nepateikė Mokesčių ir kitų įmokų į biudžetus apyskaitos 2008 m. sausio 1 d., nes teisės aktai tokios pareigos nenumato. Dėl to negalime atlikti išsamų audito analitinių procedūrų, kad įsitikintume kitų AVMI pervestų sumų teisingumu. Vilniaus apskrities valstybinė mokesčių inspekcija pasibaigus metams pateikė pervestų mokesčių suderinimo aktą (iš šios AVMI gauta 2679,8 tūkst. Lt pajamų).

11. Vietos savivaldos įstatymo 17 straipsnio 23 punktą suteikia teisę Savivaldybės tarybai teikti mokesčių, rinkliavų ir kitas įstatymų nustatytas lengvatas Savivaldybės biudžeto sąskaita. Dėl įstatymais ir Savivaldybės tarybos sprendimais taikytų mokesčių lengvatų (sumažinimo ir/ar atleidimo nuo jų) 2007 metais į Savivaldybės biudžetą negauta 814,2 tūkst. Lt pajamų (Žemės ūkio skyriaus ir Panevėžio apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos Pasvalio skyriaus duomenys). Dėl įstatymais numatytų lengvatų negauta 148 tūkst. Lt, dėl Savivaldybės tarybos sprendimais sumažintų mokesčių (iš jų ir atleidimo nuo mokesčių) į Savivaldybės biudžetą negauta 666,2 tūkst. Lt.

12. Savivaldybės administracijai 2007 metais buvo skirta 8984,6 tūkst. Lt Savivaldybės biudžeto asignavimų programai „Infrastruktūros objektų priežiūra ir jų modernizavimas“ (kodas 07)⁵. Programoje nėra aiškiai apibrėžti programos tikslai ir uždaviniai, nenustatyta, kokie rajono infrastruktūros objektai priskiriami programai „Infrastruktūros objektų priežiūra ir jų modernizavimas“, o kurie - kitoms Savivaldybės biudžeto programoms, kadangi panašūs darbai atliekami ir kitų Savivaldybės programų lėšomis. Toks programos sudarymas, mūsų nuomone, neužtikrina skaidraus ir efektyvaus biudžeto lėšų panaudojimo, kyla rizika dėl biudžeto asignavimų panaudojimo tinkamos priežiūros ir kontrolės.

Savivaldybės administracija iš programos „Infrastruktūros objektų priežiūra ir jų modernizavimas“ padarytas turto išlaidas ne laiku perduoda tiems asignavimų valdytojams, kurių balansuose apskaitytas rekonstruotas objektas. Be to, asignavimų valdytojų, kurių balanse apskaityti ilgalaikio turto objektai remontuojami, renovuojami ar kuriami programos Infrastruktūros objektų priežiūra ir modernizavimas“ lėšomis, buhalterinė apskaita objektyviai neatspindi sąskaitose 200 „Išlaidos iš biudžeto“ ir 019 „Nebaigta statyba ir kito ilgalaikio turto kūrimas“ išlaidų, neužtikrinta jų vidaus kontrolė. Savivaldybės administracijoje nenustatyta Infrastruktūros objektų priežiūros programos lėšomis atliktų kitų asignavimų valdytojų apskaitoje esančių ilgalaikio turto objektų remonto, renovacijos ir kūrimo darbų išlaidų perdavimo tvarka ir terminai.

13. Savivaldybės administracija programos „Darbo vietų kūrimo skatinimas, verslo plėtros sąlygų sudarymas“ išlaidas 60,0 tūkst. Lt ir programos „Bendruomenės iniciatyvų skatinimas“ išlaidas 268,5 tūkst. Lt suvestinėse Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2007-12-31 ataskaitose (forma Nr. 2) nurodė ne pagal ekonominės klasifikacijos straipsnį „Asignavimų valdytojo pervedamos lėšos nepavaldžioms biudžetinėms įstaigoms ir kitiems subjektams pavedimams vykdyti“ (kodas 2.2.1.1.1.31), o straipsnyje „Kitos išlaidos“ (kodas 2.8), tuo nesivadovavo finansų ministro 2005 m. rugsėjo 29 d. įsakymu Nr. 1K-280 patvirtintomis Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos⁶ nuostatomis.

14. 2007 metais skiriant lėšas iš Savivaldybės administracijos direktoriaus rezervo ne visais atvejais buvo vadovaujamasi Savivaldybės administracijos direktoriaus rezervo sudarymo ir naudojimo taisyklių⁷ 4 ir 6 punktais: Pasvalio rajono savivaldybės administracijai Antrinių žaliavų surin-

⁵ Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2007 m. sausio 30 d. sprendimas Nr. T1 -1

⁶ Valstybės žinios, 2005, Nr. 118 - 4287

⁷ Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2004 m. vasario 25 d. sprendimu Nr. T1 – 88 patvirtintų Savivaldybės administracijos direktoriaus rezervo sudarymo ir naudojimo taisyklių 4 p.: rezervo lėšos naudojamos *raštu pateiktiems prašymams* tenkinti. Prašymus dėl rezervo lėšų skyrimo gali teikti: Savivaldybės tarybos nariai; asignavimų valdytojai; vi-

kimo ir tvarkymo programai finansuoti skirta 7,0 tūkst. Lt be rašytinio prašymo; P. Vileišio gimnazijai projektui „Etnokultūros tradicijų puoselėjimas Vokietijos ir Lietuvos švietimo įstaigose“ ir Pasvalio Šv. Jono Krikštytojo parapijai Šv. Teresėlės relikvijų lankymosi šventės išlaidoms padengti skirta po 4,0 tūkst. Lt, pareiškėjams nepateikus konkrečių lėšų poreikio sąmatų. Atkreipiamo dėmesį, kad 2007 metais iš Administracijos direktoriaus rezervo buvo skiriamos lėšos įvairioms priemonėms ir projektams finansuoti, nors dalį Savivaldybės biudžeto asignavimų galima buvo numatyti Savivaldybės biudžete (Pasvalio rajono politinių kalinių ir tremtinių bendrijai tremtinių choro 15-os veiklos metų minėjimui; Pasvalio rajono sergančiųjų cukriniu diabetu draugijai „Sveikata“ 15 metų jubiliejui paminėti; Pasvalio Svalios pagrindinei mokyklai ir Narteikių mokyklai-darželiui „Linelis“ folkloro ansamblių dalyvių drabužių įsigijimui; Svalios pagrindinei mokyklai kasmetiniam tradiciniam bėgimui „B. Brazdžionio vaikystės takais“, skirtam poeto 100 gimimo metinėms paminėti ir kt.). Nebuvo atsižvelgta į Biudžeto sandaros įstatymo⁸ 25 straipsnio 2 dalies ir Savivaldybės administracijos direktoriaus rezervo sudarymo ir naudojimo taisyklių 3 punkto nuostatas.

15. Savivaldybės administracija per 2007 m. UAB „Pasvalio autobusų parkas“ už moksleivių nemokamą pavėžėjimą pervedė 1400 tūkst. Lt. Pinigus perveda sutartyje numatytais terminais. Bendra sutarties paslaugų kaina nepagrįsta ekonominiais apskaičiavimais, netvarkoma jokia faktiškai nemokamai pervežamų moksleivių apskaita, todėl mes negalime pasisakyti, ar pagal sutartį ir papildomus susitarimus UAB „Pasvalio autobusų parkas“ pervesta pinigų suma už nemokamą moksleivių pavėžėjimą yra teisinga ir pagrįsta.

Savivaldybės administracijos sudaryta sutartis su UAB „Pasvalio autobusu parkas“ neatitinka Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2001 m. gegužės 14 d. nutarimu Nr. 543, 79¹ punktu nustatytų biudžeto lėšų naudojimo sutartims keliamų reikalavimų.

16. Šilumos ir karšto vandens tiekėjas Savivaldybei 2007 metais pateiktose paraiškose – apskaičiavimuose nepateikė 2006 m. lapkričio 30 d. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakyme Nr. A1 – 319 „Dėl kai kurių socialinei paramai gauti reikalingų formų patvirtinimo“ (1 bei 4 priedai) nurodytų duomenų, kuriais remiantis būtų galima vertinti kompensacijų apskaičiavimo teisingumą. Dėl to negalima įvertinti Pasvalio rajono savivaldybės biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2007 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (forma Nr. 2), kuri yra sudedamoji Savivaldybės biudžeto įvykdymo 2008 m. sausio 1 d. ataskaitos (forma Nr. 1 –sav.) dalis, nurodytų 85,2 tūkst. Lt kasinių išlaidų kompensacijoms (funkcinės klasifikacijos kodas 10.6.1.1.) panaudojimo teisėtumo. (Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 2008 m. gegužės 22 d. Valstybinio audito ataskaitos Nr. PA – P -33-8-10 „Dėl Pasvalio rajono savivaldybėje atlikto finansinio (teisėtumo) audito rezultatų“ 1.3 punktas).

17. Lietuvos Respublikos 2007 metų Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 5 straipsnio nuostatos leidžia specialiosios tikslinės dotacijos mokinio krepšeliui finansuoti lėšas perskirstyti tik kitoms *mokymo* reikmėms finansuoti. Savivaldybės tarybos sprendimais 2007 m. liepos 11 d. Nr. T1 – 96 ir 2007 m. rugsėjo 26 d. Nr. T1 – 168 buvo perskirstyta asignavimų valdytojams (mokykloms) 242,1 tūkst. Lt nepanaudotų tikslinės dotacijos mokinio krepšeliui finansuoti lėšų kitoms švietimo reikmėms finansuoti. Skiriant nepanaudotas tikslinės dotacijos mokinio krepšeliui finansuoti lėšas kitoms švietimo reikmėms finansuoti buvo pažeistos Lietuvos Respublikos 2007 metų Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 5 straipsnio nuostatos. (Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 2008 m. gegužės 22 d. Valstybinio audito ataskaitos Nr. PA – P -33-8-10 „Dėl Pasvalio rajono savivaldybėje atlikto finansinio (teisėtumo) audito rezultatų“ 1.1 punktas).

suomeninės organizacijos, registruotos ir veikiančios savivaldybės teritorijoje; Savivaldybės įmonės; valstybinės įstaigos ir organizacijos; 6p.: be ekstremalių situacijų padariniams likviduoti, rezervo lėšos, pagal konkrečią *lėšų poreikio sąmatą*, gali būti skiriamos: Savivaldybės organizuojamiems renginiams, nenumatytiems biudžete finansuoti; nenumatytiems visuomenės poreikiams tenkinti.

⁸ Valstybės žinios, 2004, Nr. 4 - 47

18. Pažeidžiant Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 32 straipsnio 3 dalies nuostatas, metų pabaigoje likusios nepanaudotos 2006 metų specialiųjų tikslinių dotacijų lėšos valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms vykdyti 97,0 tūkst. Lt iki 2007 m. sausio 10 dienos nebuvo pervestos iš Savivaldybės biudžeto sąskaitos į Valstybės išdo sąskaitą. (Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 2008 m. gegužės 22 d. Valstybinio audito ataskaitos Nr. PA – P -33-8-10 „Dėl Pasvalio rajono savivaldybėje atlikto finansinio (teisėtumo) audito rezultatų“ 1.1 punktas).

19. Savivaldybės administracija nevykdė Lietuvos Respublikos socialinės paramos mokiniams įstatymo⁹ 4 straipsnio 4 dalies, 7 straipsnio 1 dalies, nes nenumatė tvarkos ir finansavimo šaltinių nemokamo mokinių maitinimo administravimo išlaidoms. Rajono švietimo įstaigos 2007 metais pagal sutartis sumokėjo paslaugų tiekėjams už nemokamą mokinių maitinimą (už įsigytus maisto produktus, maisto pagaminimą ir kitas administravimo išlaidas kartu), neturėdamos duomenų apie maisto produktų vertę, kaip reikalauja Socialinės paramos mokiniams įstatymas, nustatantis, kad išlaidos už įsigytus produktus, kai mokiniai maitinami nemokamai, finansuojamos iš valstybės specialiosios tikslinės dotacijos savivaldybių biudžetams, o išlaidos socialinei paramai mokiniams administruoti finansuojamos iš savivaldybių biudžetų lėšų. Todėl negalėjome įvertinti 949,6 tūkst. Lt socialinės paramos mokiniams kasinių išlaidų už įsigytus produktus, kai mokiniai maitinami nemokamai (funkcinės klasifikacijos kodas 10.4.1.40.), panaudojimo tikrumo ir teisėtumo.

20. Savivaldybės biudžeto kreditinis įsiskolinimas (neskaitant paskolų) per 2007 metus padidėjo 599 tūkst. Lt ir 2007 metų pabaigai sudarė 1589,8 tūkst. Lt. Įsiskolinimų augimo pagrindinė priežastis, kad 2007 metais dalis asignavimų valdytojų nesivadovavo Biudžeto sandaros įstatymo 7 straipsnio 1 punktu ir viršijo patvirtintas biudžeto išlaidų sąmatas, t.y. padarė daugiau faktinių išlaidų, negu buvo skirta asignavimų programų vykdymui.

Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 15 straipsnio 1 dalimi pavesta biudžetinių įstaigų vadovams ir savivaldybėms išanalizuoti įsiskolinimų priežastis, imtis priemonių įsiskolinimams sumažinti ir sudarant bei tvirtinant 2007 metų išlaidų sąmatas numatyti reikiamus asignavimus 2007 m. sausio 1 d. esantiems įsiskolinimams už suteiktas paslaugas, atliktus darbus ir įsigytas prekes padengti. Mes negalime pasakyti dėl šios įstatymo nuostatos įvykdymo, kadangi asignavimų valdytojų pateiktose 2007 metų biudžeto išlaidų sąmatose asignavimai 2007 m. sausio 1 d. esantiems įsiskolinimams už suteiktas paslaugas, atliktus darbus ir įsigytas prekes padengti atskirai nenumatyti.

Debetinės skolos taip pat auga. Bendras debetinis įsiskolinimas 2007 m. gruodžio 31 d. – 2532,6 tūkst. Lt arba 901,3 tūkst. Lt didesnis negu 2007 metų pradžioje.

Atlikdami Savivaldybės biudžeto vykdymo auditą ir teikdami išvadas Savivaldybės tarybai dėl biudžeto vykdymo, kasmet atkreipiame Savivaldybės tarybos ir Savivaldybės administracijos atsakingų darbuotojų dėmesį į tai, tačiau pažangos nepastebėjome.

21. Finansų skyrius, vadovaudamasis Biudžeto sandaros įstatymo 32 straipsnio 3 dalimi, pasibaigus 2007 metams į Lietuvos Respublikos Valstybės biudžetą grąžino 67,1 tūkst. Lt nepanaudotų valstybės biudžeto lėšų: 64,2 tūkst. Lt – specialiosios tikslinės dotacijos (vaiko teisių apsaugai – 20,8 tūkst. Lt, žemės ūkio funkcijoms vykdyti – 11,4 tūkst. Lt, socialinėms išmokoms ir kompensacijoms – 2,8 tūkst. Lt, moksleivių nemokamo maitinimo maisto produktams įsigyti – 28,4 tūkst. Lt, mokinio reikmenims įsigyti – 0,8 tūkst. Lt); 2,9 tūkst. Lt – mokinio krepšeliui finansuoti.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad nepakankamai aiški ir pagrįsta valstybės biudžeto dotacijų savivaldybių biudžetams bei lėšų poreikio valstybinėms funkcijoms atlikti, mokinio krepšeliui finansuoti apskaičiavimo tvarka ir metodika. Atlikus tyrimą nustatyta, kad dalis valstybines (perduotas savivaldybėms) funkcijas kuriojančių valstybės institucijų ir įstaigų prašo Savivaldybės pateikti specialiųjų tikslinių dotacijų ir kitų išmokų iš Valstybės biudžeto poreikiui apskaičiuoti reikalingus duomenis. Kai kurios valstybės institucijos/įstaigos šį poreikį apskaičiuoja pačios arba prašo pateikti duomenis tik dėl dalies kuriojamų valstybinių (perduotų savivaldybėms) funkcijų. Todėl neaišku, kaip ir kokiais duomenimis vadovaudamasi, atitinkama valstybės institucija ar įstaiga apskaičiuoja specialiųjų tikslinių dotacijų poreikį valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti.

⁹ Valstybės žinios, 2006, Nr. [73-2755](#); 2008, Nr. 63-2382

Savivaldybės pagal įstatymus ir kitus teisės aktus neįpareigotos skaičiuoti ir teikti atitinkamoms valstybės institucijoms/įstaigoms ar Finansų ministerijai duomenis specialių tikslinių dotacijų valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti poreikiui skaičiuoti. Esant tokiai teisei aplinkai, susidaro prielaidos planuoti nepagrįstai dideles arba mažas valstybės biudžeto specialiąsias tikslines dotacijas ir kitas lėšas valstybinėms funkcijoms atlikti.

Valstybės lėšos savivaldybėms skiriamos finansuoti procesą, o ne pasiekti rezultatą. Seimas skiria savivaldybėms tikslines dotacijas nesant programų, vertinimo kriterijų. Atitinkamai Seimui neatsiskaitoma apie savivaldybių vykdomų valstybinių (perduotų savivaldybėms) funkcijų įvykdymo rezultatyvumą ir efektyvumą. Dėl paminėtų priežasčių mes negalime pagrįstai pasisakyti dėl specialiųjų tikslinių dotacijų paskirstymo pagal atskiras valstybines (perduotas savivaldybėms) funkcijas teisingumo ir jų panaudojimo pagrįstumo.

21. Atlikdami finansinius (teisėtumo) auditus ir vertindami Savivaldybės administracijos Finansų skyriui asignavimų valdytojų pateiktą 2007 metų finansinę atskaitomybę, pastebime, kad:

- dalis asignavimų valdytojų nesivadovavo Biudžeto sandaros įstatymo 7 straipsnio 1 punktu, 2007 tais viršijo patvirtintas biudžeto išlaidų sąmatas, t.y. padarė daugiau faktinių išlaidų, negu buvo skirta asignavimų programų vykdymui, dėl ko smarkiai išaugo kai kurių asignavimų valdytojų kreditinės skolos. Atkreipiame dėmesį, kad kai kuriose mokyklose buvo viršyti ir asignavimai, skirti darbo užmokesčiui ir įmokoms SODRAI;

- apskaitant darbuotojams darbdavio mokamas pašalpas ir kitą materialinę paramą, programos „Infrastruktūros objektų priežiūra ir jų modernizavimas“ skirtas lėšas ilgalaikio materialiojo turto remontui ir materialiojo turto įsigijimui, programų „Darbo vietų kūrimo skatinimas, verslo plėtros sąlygų sudarymas“ ir „Bendruomenės iniciatyvų skatinimas“ vykdymui ne visada buvo laikomasi Finansų ministro 2005 m. rugsėjo 29 d. įsakymu Nr. 1K-280 patvirtintos Valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos reikalavimų;

- daugiausia pastabų audituotiems subjektams pateikėme dėl Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos¹⁰ nesilaikymo apskaitant turta, pavedimų lėšas ir jų išlaidas, veiklos pajamas, sudarant apskaitos registrus;

- Savivaldybės taryba nėra nustačiusi Savivaldybės biudžetinių įstaigų vadovų skatinimo, materialinių pašalpų skyrimo sąlygų, todėl mes negalime pasisakyti dėl įstaigų vadovų skatinimo ir materialinių pašalpų skyrimo teisėtumo ir teisingumo;

- Savivaldybės taryba 2007 metams nebuvo nustačiusi Savivaldybės tarybos narių ir valstybės tarnautojų mokymo prioritetų.

22. Siekiant užtikrinti efektyvų Savivaldybės turto valdymą, naudojimą ir disponavimą, būtina pasiekti, kad Savivaldybės turtas būtų tinkamai prižiūrimas ir apsaugotas. Tam pirmiausia reikalinga patikima informacija apie tai, kokių turtu kaip visuma disponuoja Savivaldybė. Tik tada, kai bus žinoma viso Savivaldybės turto būklė ir kiekinė, ir vertinė išraiška, bus galima Savivaldybės turtą išmintingai naudoti, tinkamai jį apsaugoti nuo praradimų, išgauti maksimalų ekonominį efektą jį valdant.

Atlikdami auditus nustatėme, kad ne visas Savivaldybės įstaigų patikėjimo teise valdomas turtas, kuriam privaloma teisinė registracija, yra įregistruotas viešuosiuose registruose, nepakankamai sparčiai Savivaldybėje vyksta naudojamos valstybinės žemės sklypų ir kitų registruotinių daiktinių teisių teisinis įforminimas, tam skiriama nepakankamai dėmesio ir Savivaldybės biudžeto lėšų. Savivaldybės kontrolieriaus tarnyba į minėtą problemą atkreipia Savivaldybės tarybos ir atsakingų Savivaldybės administracijos darbuotojų dėmesį jau ne pirmi metai.

23. Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo (Žin. 2002, Nr. 123-5540) 4 straipsnio 2 dalyje viešojo juridinio asmens vadovui nustatyta pareiga sukurti ir prižiūrėti vidaus kontrolės sistemos veikimą, patvirtinti viešojo juridinio asmens finansų kontrolės taisykles. Finansų kontrolė, kaip vidaus kontrolės dalis, dar ne visada užtikrina institucijų/įstaigų patikimo finansų valdymo principų – ekonomiškumo, efektyvumo, rezultatyvumo bei skaidrumo – laikymąsi; kad ūkinės operacijos būtų teisėtos, dokumentai, susiję su ūkinės operacijos atlikimu, būtų tinkamai parengti. Fi-

¹⁰ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001 m. kovo 16 d. įsakymas Nr. 70 „Dėl biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių patvirtinimo“, Valstybės žinios, 2001, Nr. 30 - 978; 2006 Nr. 2 - 16

nansinių auditų metu vis dar nustatoma nemažai trūkumų vidaus kontrolės srityje. Savivaldybės administracijoje finansų kontrolės taisyklės buvo patvirtintos Administracijos direktoriaus 2004 m. birželio 8 d. įsakymu Nr. DV - 282. Jos reglamentuoja tik Savivaldybės administracijai skirtų asignavimų (žemesniojo ir žemiausiojo lygio) vidaus kontrolės procedūras. Neparengtos Savivaldybės biudžeto aukščiausiojo lygio finansų kontrolės taisyklės, kurios turėtų užtikrinti tinkamą Savivaldybės biudžeto finansų valdymą, turto valdymo, naudojimo, disponavimo juo teisėtumą.

24. Savivaldybės biudžeto buhalterinė apskaita nėra pakankamai reglamentuota, Finansų ministerija nėra patvirtinusi Biudžetinių įstaigų apskaitos standartų, todėl negalima nustatyti, ar finansinė atskaitomybė visais aspektais sudaryta teisingai. Susiduriame su skirtingu kai kurių įstatymų ir poįstatyminių teisės aktų nuostatų interpretavimu. Dėl šių priežasčių Savivaldybės biudžeto įvykdymo būklė (kurią ir turėtų atspindėti finansinė atskaitomybė) gali būti atskaitomybės rengėjų ir vartotojų skirtingai suprasta.

Igyvendindama Viešojo sektoriaus buhalterinės apskaitos ir finansinės atskaitomybės sistemos reformos koncepciją, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. birželio 29 d. nutarimu Nr. 718¹¹, Lietuvos Respublikos Vyriausybė nusprendė patvirtinti Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo koncepciją. Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo tikslas - nustatyti viešojo sektoriaus subjektų atskaitomybės sudėtį, sudarymo reikalavimus, finansinės atskaitomybės ir biudžeto vykdymo atskaitomybės sudėtį, atsakomybę už atskaitomybės sudarymą ir pateikimą. Nuo 2008 metų, užbaigus Viešojo sektoriaus buhalterinės apskaitos ir finansinės atskaitomybės sistemos reformą ir įsigaliojus Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymui, subjektų buhalterinė apskaita bus tvarkoma ir finansinė atskaitomybė rengiama kaupimo principu, o tai leis teikti tikrą ir teisingą informaciją apie turtą, finansavimą, išipareigojimus, grynąjį turtą, pajamas ir sąnaudas Savivaldybės mastu (šiuo metu biudžeto asignavimų valdytojai buhalterinę apskaitą tvarko ir finansinę atskaitomybę sudaro vadovaudamiesi modifikuotu pinigų principu, o savivaldybėse biudžeto apskaita tvarkoma ir biudžeto vykdymo atskaitomybę sudaroma pinigų principu).

Mūsų nuomone, turi būti skiriamas didesnis dėmesys asignavimų valdytojų pasirengimui pereiti prie naujos viešojo sektoriaus apskaitos sistemos ir atskaitingumui gerinti pereinamuoju reformos laikotarpiu.

SIŪLYMAI

1. SAVIVALDYBĖS TARYBAI:

1.1. Siekiant didinti Savivaldybės biudžeto proceso viešumą ir skaidrumą, atsižvelgiant į Biudžeto sandaros įstatymo 26 straipsnio 2 dalies ir Vietos savivaldos įstatymo 37 straipsnio 4 dalies reikalavimus, papildyti Savivaldybės tarybos veiklos reglamentą, kad rajono visuomenė gautų visą informaciją, susijusią su Savivaldybės biudžeto procesais (planavimu, sudarymu, vykdymu, vertinimu ir kt.) operatyviai ir tinkamai.

1.2. Siekiant tinkamai organizuoti Pasvalio rajono plėtros iki 2014 m. strateginio plano įgyvendinimą, patvirtinti vidutinės trukmės strateginio planavimo dokumentus, kasmet, prieš pradedant biudžeto planavimo procesą, nustatyti strateginius tikslus (prioritetus).

1.3. Tobulinti biudžeto programų sudarymą: aiškiai apibrėžti programų tikslus, uždavinius, priemones, tinkamai nustatyti programų įgyvendinimo vertinimo kriterijus. Nustatyti programų administravimo tvarką.

1.4. Nustatyti žemės nuomos mokesčio už valstybinę žemę ir valstybinio vidaus vandens fondo vandens telkinius administravimo tvarką Savivaldybėje.

1.5. Vykdam Vietos savivaldos įstatymo 17 straipsnio 20 punkto reikalavimą, kasmet nustatyti Savivaldybės tarybos narių ir valstybės tarnautojų mokymo prioritetus.

¹¹ Valstybės žinios, 2005, Nr. 81 – 2966; 2006, Nr. 88 – 3460

1.6. Nustatyti Savivaldybės biudžetinių įstaigų vadovų skatinimo, materialinių pašalpų skyrimo sąlygas.

2. SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS DIREKTORIUI:

2.1. Kreditinio įsiskolinimo mažinimui:

2.1.1. rengiant Savivaldybės biudžeto projektą ir vertinant asignavimų valdytojų pateiktus biudžeto išlaidų sąmatų projektus, atsižvelgti į šalies ekonominius pokyčius ir numatyti pakankamus, ekonominiais skaičiavimais pagrįstus Savivaldybės biudžeto asignavimus asignavimų valdytojų veiklai vykdyti;

2.1.2. užtikrinti, kad sudarant bei tvirtinant biudžeto išlaidų sąmatas einamiesiems metams būtų numatomi reikalingi asignavimai metų pradžioje esantiems įsiskolinimams už suteiktas paslaugas, atliktus darbus ir įsigytas prekes padengti.

2.1.3. įpareigoti Finansų skyrių išsamiau nagrinėti Savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojų prašymuose keisti asignavimų paskirtį nurodytas priežastis ir, esant reikalui, siūlyti netekusius paskirties asignavimus naudoti kreditinių skolų dengimui.

2.1.4. tobulinti biudžeto asignavimų planavimo metodiką ir numatyti kitas kreditinių skolų mažinimo priemones.

2.2. Stiprinti debetinių skolų ir žemės nuomos mokesčio nepriemokų išieškojimo kontrolę.

2.3. Imtis priemonių, kad biudžeto asignavimai moksleivių nemokamam maitinimui, pavėžėjimui, moksleivio krepšelio lėšos būtų naudojami teisės aktų nustatyta tvarka.

2.4. Atkreipti dėmesį į vidaus kontrolės aplinkos formavimą, nepakankamą apskaitos sričių kompiuterizavimo lygį, nes kai kurių Savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojų buhalterinė apskaita nekompiuterizuota arba kompiuterizuotos atskiros apskaitos sritys.

Savivaldybės kontrolierė

Rima Juodokienė